

Projekts Nr. 2008/0003/1DP/1.2.1.2.1/08/IPIA/VIAA/002 "Atbalsts valsts valodas apguvei un bilingvālajai izglītībai" tiek realizēts ar Eiropas Sociālā fonda atbalstu

Projekta 1.aktivitāte „Valsts valodas programmu pilnveide, mācību materiālu izstrāde pilnveidotajam mācību saturam un to aprobācija”

VISPĀRĒJĀS VIDĒJĀS IZGLĪTĪBAS MĀCĪBU PRIEKŠMETA „LATVIEŠU VALODA” PROGRAMMAS PARAUGS

Ievads

Vispārējās vidējās izglītības mācību priekšmeta „Latviešu valoda” programmas paraugs ir veidots atbilstoši Latvijas Republikas Vispārējās izglītības likumam un Ministru kabineta 2008. gada 2. septembra noteikumu Nr. 715 “Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības mācību priekšmetu standartiem” 1. pielikumam “Latviešu valoda. Vispārējās vidējās izglītības mācību priekšmeta standarts”.

Izstrādātā programma ir vispārējās vidējās izglītības programmas sastāvdaļa, kuru veido mācību priekšmeta mērķis un uzdevumi, mācību saturs, mācību satura apguves secība un apguvei paredzētais laiks atbilstoši vispārējās izglītības mācību priekšmetu standartiem, mācību sasniegumu vērtēšanas formas un metodiskie paņēmieni, mācību satura apguvei izmantojamo mācību līdzekļu un metožu uzskaitījums.

Tā kā piedāvātajai programmai ir ieteikuma raksturs, pedagogs drīkst tematiskajā plānojumā konkretizēt un papildināt šīs programmas mācību saturu, tā apguves secību, mācību sasniegumu metodiskos paņēmienus, mācību līdzekļu un metožu uzskaitījumu.

Programma veidota, lai turpinātu pilnveidot, padziļināt un attīstīt pamatzglītības standartā apgūtās zināšanas, prasmes un iemaņas, uzsverot komunikatīvās, valodas un sociokultūras kompetenču attīstīšanu.

Mācību priekšmeta mērķis.

Sekmēt skolēna spēju kompetenti lietot latviešu valodu saziņā, mūžizglītībā un kultūru dialogā.

Mācību priekšmeta uzdevumi.

Pilnveidot skolēna runas prasmes un spēju īstenot savu komunikatīvo nolūku dažādās saziņas situācijās.

Pilnveidot prasmi izvēlēties daudzveidīgas lasīšanas stratēģijas informācijas uztveršanai, apkopošanai, strukturēšanai un izvērtēšanai.

Pilnveidot prasmi izvēlēties un lietot valodas līdzekļus atbilstoši literārās valodas normām.

Sekmēt pozitīvu attieksmi pret latviešu valodu kā modernu Eiropas valodu.

Mācību satura sadalījums pa klasēm un sasniedzamais rezultāts

Nr.	Mācību priekšmeta obligātais saturs (standarts)	10. klase	11. klase	12. klase	Sasniedzamais rezultāts 12. klases beigās (standarts)
1.	Saziņa un runas darbības veidi				
	1.1. Valodas funkcijas. Komunikatīvās funkcijas. Saziņas kultūra.	Valodas funkcijas. Valodas saziņas funkcija. Veiksmīgas saziņas ietekmējošie faktori.	Valodas funkcijas. Domāšanas, izziņas un domu izteikšanas funkcija. Pašizteikšanās līdzeklis. Runas kultūra.	Valodas funkcijas. Valodas kultūras veidošanas un uzkrāšanas funkcija.	1. Izprot saziņas situāciju un izmanto dažādus argumentācijas paņēmienus.
		Saziņas situācija. Verbālā un neverbālā saziņa.	Komunikatīvās funkcijas: nosaucošā, regulējošā,	Saziņas līdzekļi. Plašsaziņas līdzekļi. Mediju valoda kā	2. Lieto saziņas situācijai atbilstošus

		Saziņas veidi: starppersonu, grupu un publiskā saziņa; mutvārdu un rakstveida saziņa; privātā un oficiālā saziņa.	pārstāvniecības, mijiedarbības, personiskā, izzināšanas un iztēles funkcijas.	ietekmēšanas līdzeklis. Efektīva saziņa. Tās veicinātāji un bloķētāji	valodas līdzekļus. 3. Pilnveido savu publisko runu, attīsta uzstāšanās prasmes monologos, dialogos un diskusijās.
		Saziņas kultūra.	Publiskās saziņas kultūra.	Valodas līdzekļu izvēle dažāda veida saziņā.	
1.2. Klausīšanās, runāšana, lasīšana, rakstīšana.		Monologs un dialogs. Monologa un dialoga izveide atbilstīgi saziņas nolūkam.	Publiskā runa. Oratora māksla.	Diskusija. Diskusijas veidi, plānošana, organizēšana. Diskusijas kultūra.	4. Vērtē publisko runu, tās mērķi, saturu, izmantotos valodas izteiksmes līdzekļus.
		Teksta uztvere kopumā un detalizēti, izmantojot daudzveidīgas klausīšanās un lasīšanas stratēģijas.	Teksta uztvere kopumā un detalizēti, izmantojot daudzveidīgas klausīšanās un lasīšanas stratēģijas.	Teksta uztvere kopumā un detalizēti, izmantojot daudzveidīgas klausīšanās un lasīšanas stratēģijas.	5. Prot iegūt valodniecisku vai kulturoloģisku informāciju no dažādiem informācijas avotiem: apkopot, strukturēt, izvērtēt un izmantot valodas apguves procesā.
		Informācijas avoti, to izvērtējums. Informācijas pieraksta tehnikas. Intervija.	Informācijas ieguve un apstrāde. Aptauja. Aptaujas rezultātu apkopojums. Bibliogrāfijas sastādīšana.	Teksta konspektēšana. Tēzes.	6. Ievēro publiskā saziņā valodas

		Iesniegums, paskaidrojums. Anotācija.	Argumentētā eseja. Recenzija.	CV un motivācijas vēstule	kultūras normas. 7. Saprot un lieto mācību procesā nepieciešamos valodniecības terminus.
2. Latviešu valodas normas un runas un rakstu kultūra					
	2.1. Fonētika	Vārda fonētiskais aspekts. Pareizrūna.			8. Analizē, vērtē, rediģē tekstus saskaņā ar tekstveides un literārās valodas normām.
	2.2. Morfoloģija	Vārda morfoloģiskais aspekts. Vārdšķiru sistēma un to gramatiskās kategorijas. Literārās valodas normas ortogrāfijā.	Vārddarināšanas paņēmieni – morfoloģiskais, sintaktiskais un semantiskais. Vārddarināšanas nozīme. Vārda nozīmes maiņa.	Dažādu vārdšķiru un stilistiskais lietojums.	9. Ievēro ortogrāfijas, interpunkcijas un valodas kultūras normas paša veidotā mutvārdu un rakstveida tekstā.
	2.3. Leksikoloģija	Vārda nozīme. Viennozīmīgi un daudznnozīmīgi vārdi. Sinonīmi, antonīmi. Frazeoloģismi.	Leksikas slāņi. Teritoriālā, profesionālā, sociālā un etimoloģiskā diferenciācija.	Leksikas leksikostilistiskā diferenciācija: stilistiski ekspresīvā un emocionāli ekspresīvā leksika.	10. Lieto un vērtē valodas funkcionālos stilus.
	2.4. Sintakse	Vienkāršs teikums. Sintaktiskās konstrukcijas vienkāršā teikumā. Interpunkcijas normas.	Salikts teikums. Sintaktiskie sakari starp teikuma daļām saliktā teikumā. Interpunkcijas	Jaukts salikts teikums. Sintaktiskie sakari jauktā saliktā teikumā. Interpunkcijas normas.	

			normas.		11. Prot rakstīt dažādu žanru tekstus:
2.5. Stilistika	Funkcionālie stili. Sarunvalodas un daiļliteratūras stils.	Funkcionālie stili. Zinātniskās un publicistikas valodas stils.		Emocionāli ekspresīvie stili. Dažādu stilu sajaukums un pārklāšanās.	pārspriedumu, argumentēto eseju, tēzes, referātu, dzīves un darba gaitas aprakstu (CV), darījumu vēstules.
2.6. Tekstveide	Teksta jēdziens, teksta pazīmes, struktūra. Teksta plānošana un veidošana.	Tekstveides tipi – apraksts, vēstījums, pārspriedums. Teksta veidošana ar dažādu teksta tipu elementiem.		Valodas līdzekļu mērķtiecīga izvēle un teksta rediģēšana.	12. Analizē un vērtē tekstu no literārās valodas normu stila un žanra prasību viedokļa.
2.7. Valodas attīstības jautājumi	Valodas izcelšanās. Valodas būtība. Valodas mainība. Valodas kultūra.	Indoeiropiešu valodu saime. Baltu valodas. Latviešu literārās valodas veidošanās. Literārā valoda un dialekti. Ievērojamākie valodas kopēji.		Personīgā atbildība valodas saglabāšanā.	13. Izprot latviešu valodas sistēmu. 13. Vērtē un pilnveido savas valodas prasmes. 14. Zina latviešu literārās valodas un latviešu valodas

					<p>dialektu atšķirības;</p> <p>15. Zina latviešu literārās valodas attīstības nozīmīgākos faktus un pētījumus.</p>
3. Valoda daudzkultūru sabiedrībā					
		<p>Multikulturāla sabiedrība un starpkultūru dialogs.</p>	<p>Valodu politika Latvijā. Valsts valoda un dzimtā valoda. Latviešu valodas situācija Latvijā.</p>	<p>Valoda kā cilvēces kultūras mantojums. Valoda un nacionālā identitāte.</p>	<p>1. Saskata latvisko pasaules uztveri valodas leksiskajā, fonētiskajā un gramatiskajā līmenī.</p> <p>2. Apzinās dzimtās valodas nozīmi tautas vērtību sistēmā.</p> <p>3. Apzinās kulturālas valodas nozīmi personības attīstībā un pašizpausmē.</p> <p>4. Izprot latviešu</p>

					<p>valodas kā valsts valodas statusu Latvijas Republikā un tās vietu Eiropas Savienībā.</p> <p>5. Izprot valodu politiku un nozīmi latviešu valodas un mazākumtautību valodas saglabāšanā un attīstībā.</p> <p>6. Prot toleranti izmantot valodu sadarbībai daudz kultūru sabiedrībā.</p> <p>7. Saprot verbālas un neverbālas nacionālās uzvedības īpatnības starpkultūru dialogā.</p> <p>8. Apzinās valodu kā vērtību.</p>
--	--	--	--	--	---

--	--	--	--	--	--

MĀCĪBU SATURA APGUVE 10.KLASE

Temati un apakštemati	Sasniedzamais rezultāts	
	Komunikatīvā un valodas kompetence	Sociokultūras kompetence
1.Saziņa un runas darbības veidi		
1.1. Valodas funkcijas. Komunikatīvās funkcijas. Saziņas kultūra (5)		
<p>1.1.1.Valodas funkcijas. Valodas saziņas funkcija.</p> <p>1.1.2.Veiksmīgas saziņas ietekmējošie faktori.</p> <p>1.1.3.Saziņas situācija.</p> <p>1.1.4.Verbālā un neverbālā saziņa.</p> <p>1.1.5. Saziņas veidi: starppersonu, grupu un publiskā saziņa; mutvārdu un rakstveida saziņa; privātā un oficiālā saziņa.</p> <p>1.1.6. Saziņas kultūra. Elektroniskās saziņas normas.</p>	<p>1. Izprot, kas ir valodas funkcijas un komunikatīvās funkcijas.</p> <p>2.Izprot saziņas funkcijas būtību mūsdienu sabiedrībā.</p> <p>3. Zina faktorus, kas ietekmē saziņas kvalitāti.</p> <p>4. Prot uzsākt un mērķtiecīgi virzīt dažāda veida (sadzīviskas, neformālas, lietišķas, oficiālas u. c.) sarunas, dialogu, monologu rakstveida un mutvārdu saziņā.</p> <p>5.Spēj uzklaut atšķirīgus viedokļus, uztvert nepieciešamo informāciju.</p> <p>6.Prot argumentēti izteikt savu viedokli.</p> <p>7.Iesaistās daudzveidīgās saziņas situācijās, lieto elektronisko saziņas veidu un apzinās, ka e-sarakstē jāievēro valodas normas.</p>	<p>1. Apzinās kopīgo un atšķirīgo saskarsmes kultūrā starp dažādām tautām, sociāliem slāņiem.</p> <p>2. Veido savu attieksmi pret saziņas kultūru.</p>
1.2. Runāšana, rakstīšana, lasīšana (10)		
<p>1.2.1. Monologs un dialogs. Monologa un dialoga pazīmes un atšķirības.</p> <p>1.2.2. Monologa un dialoga izveide atbilstīgi saziņas nolūkam.</p> <p>1.2.3. Teksta uztvere kopumā un detalizēti, izmantojot daudzveidīgas klausīšanās un lasīšanas stratēģijas.</p> <p>1.2.4. Informācijas avoti, to izvērtējums.</p> <p>1.2.5. Informācijas pieraksta tehnikas: plāns,</p>	<p>1.Raksturo teksta no tā struktūras, pabeigtības, plānveidīguma un mērķa aspekta.</p> <p>2.Uztver tekstu, izmantojot daudzveidīgas klausīšanās un lasīšanas stratēģijas.</p> <p>3 Interpretē sarežģītas uzbūves un problemātikas tekstu.</p> <p>4.Analizē tekstu no sintaktiskā, leksiskā un stilistiskā aspekta.</p> <p>5.Iegūst valodniecisku vai kulturoloģisku</p>	<p>1.Izprot intervējamā intereses, vajadzības un ievēro intervijā valodas kultūras normas.</p> <p>2. Apzinās interneta vides daudzveidību, iespējas un draudus informācijas ieguvē.</p> <p>3. Saprot, ka dialogā un monologā jāievēro takta izjūta.</p> <p>4. Apzinās informācijas nozīmi mūsdienu sabiedrībā.</p> <p>5. Apzinās lietišķo rakstu kultūras nozīmi</p>

<p>domu karte, grafiskie organizatori, konspekts. 1.2.6. Intervija. Intervijas jautājumu veidošana. Intervijas pieraksts. 1.2.7. Iesniegums. Paskaidrojums. Anotācija.</p>	<p>informāciju no dažādiem informācijas avotiem: apkopo, strukturē, izvērtē un izmanto informācijuvalodas apguves un saziņas procesā. 6. Izsaka spriedumus un secinājumus, argumentē savu viedokli, izmantojot dažādus leksiskos, stilistiskos valodas līdzekļus un sintaktiskās konstrukcijas. 7. Prot veidot teksta konspektu. Prot uzrakstīt iesniegumu un paskaidrojumu. Prot uzrakstīt anotāciju. 8. Zina lietišķā raksta komunikatīvo nolūku, formu un saturu. 9. Raksta, rediģē un pilnveido lietišķo rakstu rakstīšanas prasmi. 10. Prot iesaistīties dažāda veida dialogos, ievērojot verbālās un neverbālās etiķetes normas.</p>	<p>lietišķā saziņā, kā arī izprot lietišķo rakstu prasmes nepieciešamību savā dzīvē.</p>
2. Latviešu valodas normas; runas un rakstu kultūra		
2.1. Fonētika (3)		
<p>2.1.1. Vārda fonētiskais aspekts. 2.1.2. Skaņu sistēma latviešu valodā: patskaņi, divskaņi, līdzskaņi, to izruna. 2.1.3. Patskaņu pārmaiņas runas plūsmā. 2.1.4. Līdzskaņu fonētiskās pārmaiņas.</p>	<p>1. Izprot vārdu kā fonētisku vienību latviešu valodā. 2. Izprot patskaņu un līdzskaņu pārmaiņas un ievēro pareizrūnas normas</p>	<p>Saskata latviešu valodas fonētiskās sistēmas savdabību.</p>
2.2. Morfoloģija (5)		
<p>2.2.1. Vārda morfoloģiskais aspekts. Literārās valodas normas ortogrāfijā.</p>	<p>1. Pilnveido izpratni par vārdšķiru sistēmu. 2. Zina ortogrāfijas normas un raksta atbilstoši</p>	

2.2.2. Vārdšķiru sistēma latviešu valodā. 2.2.3. Pārskats par deklinējamām vārdšķirām. To kopējās un atšķirīgās pazīmes. 2.2.4. Pārskats par darbības vārdu. 2.2.5. Pārskats par nelokāmajām vārdšķirām.	tām.	
2.3. Leksikoloģija (10)		
2.3.1. Vārda nozīme. Viennozīmīgi un daudznozīmīgi vārdi. Sinonīmi, antonīmi. Frazeoloģismi. 2.3.2. Sinonīmu, antonīmu, frazeoloģismu izmantojums tekstā.	1. Izprot vārdu kā leksisku vienību latviešu valodā. 2. Mērķtiecīgi izvēlas un lieto daudzveidīgu vārdu krājumu. 3. Uztver un raksturo sinonīmu, antonīmu, frazeoloģismu stilistiskās iespējas un lietojumu. 4. Izmanto vārdnīcas mācību procesā.	1. Saskata latviešu valodas leksikas savdabību. 2. Apzinās, ka bagāta un daudzveidīga leksika ir viens no valodas pilnveidošanas nosacījumiem, un bagātina savu vārdu krājumu. 3. Saskata pārnestā nozīmē lietoto vārdu savienojumu (frazeoloģismu) māksliniecisko iedarbīgumu. 4. Saskata frazeoloģismā ietverto tautas gudrību, vērtības, pasaulainas uztveres īpatnības.
2.4. Sintakse (12)		
2.4.1. Vienkāršs teikums. 2.4.2. Pieturzīmju stilistiskās funkcijas tekstā. 2.4.3. Sintaktiskās konstrukcijas vienkāršos teikumos un pieturzīmes tajos: uzruna un uzrunas grupa, vienlīdzīgi teikuma locekļi, vienlīdzīgi teikuma locekļi ar vispārinošo vārdu, iespraudumi, paskaidrojošās vārdu grupas, savrupinājumi.	1. Izvērtē sintaktisko konstrukciju un pieturzīmju stilistiskās funkcijas tekstā. 2. Izprot literārās normas sintaksē un tekstveidē. 3. Apzinās dažādu pieturzīmju stilistiskās lietošanas iespējas. 4. Veido tekstu atbilstīgi interpunkcijas normām. 5. Apzinās gadījumus, kad iespējams dažāds pieturzīmju izmantošanas veids, prot izvēlēties iederīgāko pieturzīmi.	
2.5. Stilistika (8)		

2.5.1.Funkcionālie stili. Stilu iedalījums latviešu valodā. 2.5.2. Daiļliteratūras stils – mākslas valoda. 2.5.3. Sarunvalodas stils un tā morfoloģisko, leksisko un sintaktisko īpatnību analīze.	1.Izprot daiļliteratūras stila specifiskās iezīmes un spēj daiļliteratūrā saskatīt citu valodas stilu elementus. 2. Raksturo sarunvalodas stilu un apzinās sarunvalodas stila lietošanas nosacījumus.	1. Apzinās emocionāli ekspresīvo stilu lietošanas tradīcijas, kopsakarības un savdabību latviešu un citu tautu kultūrā. 2. Apzinās daiļliteratūras stila estētisko un māksliniecisko lomu personības pašpilnveidē.
2.6. Tekstveide (6)		
2.6.1.Teksta jēdziens, pazīmes, struktūra. Teksta plānošana un veidošana.	1.Mācās interpretēt sarežģītas uzbūves un problemātikas tekstu 2. Izsaka spriedumus un secinājumus, argumentē savu viedokli, izmantojot dažādus leksiskos, stilistiskos valodas līdzekļus un sintaktiskās konstrukcijas. 3. Izprot literārās normas tekstveidē un veido tekstu atbilstīgi tām.	1. Apzinās personas atbildību par informācijas sniegšanu.
2.7. Valodas attīstības jautājumi (6)		
2.7.1.Valodas izcelšanās. Valodas būtība. 2.7.2.Valodas mainība. 2.7.3.Valodas kultūras jēdziens..	1. Saista latviešu valodas attīstību ar vēsturi. 2. Saskata un vērtē valodas ietekmi uz cilvēka un sabiedrības attīstību, izprot valodas mainīgumu.	Apzinās valodas kultūras nozīmi saziņā, pilnveido savas latviešu valodas prasmes.
3. Valoda daudz kultūru sabiedrībā (5)		
3.1.Multikulturāla sabiedrība un starpkultūru dialogs. 3.2.Valodas – etniskās un nacionālās kultūras izpausme. 3.4. Latviešu valodas loma multikulturālā sabiedrībā un starpkultūru izglītībā Latvijā.	1.Izprot jēdzienus: daudz kultūru sabiedrība, starpkultūru izglītība, kultūrdialogs. 2.Lasa un interpretē kultūrvēsturiskus un sabiedriski nozīmīgus un aktuālus rakstus par valodu un izglītību Latvijā. 3.Nostiprina prasmes veidot tēzes par kultūrvēsturisku informāciju un uzstāties ar ziņojumu par kultūrvēsturiskiem notikumiem.	1.Apzinās tolerances būtību un novērtē tās nozīmi multikulturālā sabiedrībā.

MĀCĪBU SATURA APGUVE 11.KLASEĒ

Temati un apakštemati	Sasniedzamais rezultāts	
	Komunikatīvā un valodas kompetence	Sociokultūras kompetence
1.Saziņa un runas darbības veidi		
1.1. Valodas funkcijas. Komunikatīvās funkcijas. Saziņas kultūra (3)		
1.1.1. Valodas domāšanas, izziņas un domu izteikšanas funkcija. 1.1.2. Valoda kā pašizteikšanās līdzeklis. 1.1.3. Komunikatīvās funkcijas: nosaucošā, regulējošā, pārstāvniecības, mijiedarbības, personiskā, izziņāšanas un iztēles funkcijas 1.1.4. Publiskās saziņas kultūra.	1. Izprot valodas funkciju kā domāšanas, izziņas un domu izteikšanas funkciju. 2. Lieto saziņas situācijai atbilstošus valodas līdzekļus. 3. Prot iegūt valodniecisku vai kulturoloģisku informāciju no dažādiem informācijas avotiem: apkopot, strukturēt, izvērtēt un izmantot valodas apguves procesā.	2. Prot ievērot publiskās saziņas kultūras normas atbilstīgi latviešu tautas tradīcijām.
1.2. Runa, rakstīšana, lasīšana (10)		
1.2.1. Publiskā runa. Oratora māksla. 1.2.2. Teksta uztvere kopumā un detalizēti, izmantojot daudzveidīgas klausīšanās un lasīšanas paņēmienus. Tēzes. 1.2.3. Informācijas ieguve un apstrāde. Bibliogrāfijas sastādīšana. 1.2.4. Aptauja. Aptaujas rezultātu apkopojums. 1.2.5. Recenzija. 1.2.6. Argumentētā eseja.	1. Pilnveido savu publisko runu, attīsta uzstāšanās prasmes monologos, dialogos un diskusijās. 2. Prot veidot aptaujas un apstrādāt iegūtos rezultātus. 3. Prot iegūt informāciju no visdažādākajiem avotiem, prot atrast būtiskāko dažādos informācijas avotos. 4. Prot noformēt bibliogrāfiju. 5. Prot rakstīt recenziju par redzēto, dzirdēto, lasīto. 6. Ievēro publiskā saziņā valodas kultūras normas. 7. Raksta, rediģē un pilnveido lietišķo rakstu	1. Apzinās publiskās runas iemaņu nepieciešamību mūsdienu sabiedrībā. 2. Apzinās informācijas ieguves nozīmību, iespēju ar šo informāciju manipulēt. 3. Uzņemas atbildību par aptaujā iegūtās informācijas izmantošanu. 4. Apzinās publicistiska teksta ietekmi uz sabiedrību. 5. Ievēro toleranci, rakstot recenziju.

	<p>rakstīšanas prasmi.</p> <p>8. Prot iesaistīties dažāda veida dialogos, ievērojot verbālās un neverbālās etiķetes normas.</p> <p>9. Raksta argumentēto eseju.</p>	
2. Latviešu valodas normas; runas un rakstu kultūra		
2.1. Morfoloģija (12)		
<p>2.1.1. Vārddarināšanas veidi. Lietvārdu darināšana. Lietvārdu izskaņu stilistiskās funkcijas.</p> <p>2.1.2. Īpašības vārdu izskaņu stilistiskais lietojums. Īpašības vārdu noteiktās un nenoteiktās galotnes stilistiskais lietojums.</p> <p>2.1.3. Darbības vārdu piedēkļu un piedēkļu stilistiskais lietojums.</p>	<p>1. Izprot vārdu darināšanas līdzekļus.</p> <p>2. Izprot noteiktās un nenoteiktās īpašības vārdu galotnes stilistisko lietojumu.</p> <p>3. Izprot īpašības vārdu piedēkļu un piedēkļu stilistisko lietojumu.</p> <p>4. Izprot darbības vārdu piedēkļu un piedēkļu stilistisko lietojumu.</p> <p>5. Ievēro valodas kultūras normas paša veidotā mutvārdu un rakstveida tekstā.</p>	<p>1. Saskata latviešu valodas vārddarināšanas savdabību.</p>
2.2. Leksikoloģija (6)		
<p>2.2.1. Leksikas slāņi. Teritoriālā diferenciacija</p> <p>2.2.2. Profesionālā diferenciacija. Sociālā diferenciacija.</p> <p>2.2.3. Etimoloģiskā diferenciacija. Aizgūti un mantoti vārdi. Internacionālismi</p>	<p>1. Izprot leksikas slāņus un to diferenciacijas principus.</p> <p>2. Izprot leksikas teritoriālās diferenciacijas principus.</p> <p>3. Izprot leksikas profesionālās un sociālās diferenciacijas principus.</p> <p>4. Izprot leksikas etimoloģiskās diferenciacijas principus.</p> <p>5. Prot atrast tekstā un pamatot dažādu leksikas slāņu lietojumu.</p>	<p>Saskata latvisko pasaules uztveri valodas leksiskajā, fonētiskajā un gramatiskajā līmenī.</p>
2.3. Sintakse (16)		

<p>2.3.1. Salikts teikums. Salikts sakārtots teikums, pieturzīmes saliktā sakārtotā teikumā.</p> <p>2.3.2. Salikts pakārtots teikums, pieturzīmes saliktā pakārtotā teikumā.</p> <p>2.3.3. Palīgteikumu veidi.</p> <p>2.3.4. Pakārtojuma veidi saliktā pakārtotā teikumā.</p>	<p>1. Izprot saliktā teikuma uzbūvi.</p> <p>2. Prot lietot pieturzīmes saliktā sakārtotā teikumā.</p> <p>3. Izprot salikta pakārtota teikuma uzbūvi.</p> <p>4. Prot lietot pieturzīmes paša veidotā tekstā.</p> <p>5. Izprot pakārtojuma veidus saliktā pakārtotā teikumā.</p> <p>6. Viedo un pareizi raksta saliktus pakārtotus teikumus ar dažādiem palīgteikuma veidiem.</p>	<p>Izprot atšķirības pieturzīmju lietojumā dažādās valodās.</p>
<p>2.4. Stilistika (4)</p>		
<p>2.4.1. Zinātniskās valodas stils.</p> <p>2.4.2. Publicistikas valodas stils.</p>	<p>1. Prot noteikt valodas stilu un nosaukt tā pazīmes.</p> <p>2. Izprot valodas stilu atšķirības.</p>	<p>Apzinās publicistiska teksta ietekmi uz sabiedrību.</p>
<p>2.5. Tekstveide (8)</p>		
<p>2.5.1. Tekstveides tipi.</p> <p>2.5.2. Apraksts.</p> <p>2.5.3. Vēstījums.</p> <p>2.5.4. Pārspriedums.</p>	<p>1. Izprot dažādus tekstveides tipus.</p> <p>2. Prot plānot un secīgi izklāstīt paša veidotu tekstu.</p> <p>3. Prot veidot tēlainu aprakstu.</p> <p>4. Prot veidot stāstījumu ar apraksta un vēstījuma elementiem.</p> <p>5. Prot veidot pārspriedumu par dažādiem tematiem.</p> <p>6. Izprot atšķirības starp dažādu tekstu veidošanu.</p> <p>7. Ievēro ortogrāfijas, interpunkcijas un valodas kultūras normas paša veidotā rakstveida tekstā</p>	<p>1. Apzinās atbildību par informācijas sniegšanu.</p> <p>2. Saskata latvisko pasaules uztveri valodas leksiskajā, fonētiskajā un gramatiskajā līmenī.</p>
<p>2.6. Valodas attīstības jautājumi (8)</p>		

<p>2.6.1. Indoeiropiešu valodu saime. Literārā valoda un dialekti. 2.6.2. Baltu valodas. 2.6.3. Ievērojamākie valodas kopēji.</p>	<p>1. Ir priekšstats par indoeiropiešu valodu saimi. 2. Zina latviešu literārās valodas un latviešu valodas dialektu atšķirības. 3. Zina latviešu literārās valodas attīstības nozīmīgākos faktus un pētņiekus, apzinās to devumu latviešu valodas attīstībā.</p>	<p>1. Saista latviešu valodas attīstību ar vēsturi. 2. Apzinās dialektu nozīmi valodas bagātināšanā, toleranti izturas pret dažādos dialektos runājošajiem.</p>
3. Valoda daudz kultūru sabiedrībā (3)		
<p>3.1. Valodu politika Latvijā. 3.2. Valsts valoda un dzimtā valoda. 3.3. Latviešu valodas situācija Latvijā.</p>	<p>1. Izprot jēdzienus: dzimtā valoda, valsts valoda, daudz kultūru sabiedrība, starpkultūru izglītība, kultūrdialogs. 2. Izprot valodu politiku un nozīmi latviešu valodas un mazākumtautību valodas saglabāšanā un attīstībā.</p>	<p>Apzinās dzimtās valodas nozīmi tautas vērtību sistēmā.</p>

MĀCĪBU SATURA APGUVE 12.KLASE

Temati un apakštemati	Sasniedzamais rezultāts	
	Komunikatīvā un valodas kompetence	Sociokultūras kompetence
1.Saziņa un runas darbības veidi		
1.1. Valodas funkcijas. Komunikatīvās funkcijas. Saziņas kultūra (8)		
<p>1.1.1.Valodas funkcijas; valodas kultūras veidošanas un saglabāšanas funkcija;</p> <p>1.1.2.Valodas kultūras uzkrāšanas funkcijas.</p> <p>1.1.3. Saziņas līdzekļi. Plašsaziņas līdzekļi.</p> <p>1.1.4. Mediju valoda kā ietekmēšanas līdzeklis.</p> <p>1.1.5. Efektīva saziņa. Efektīvas saziņas veicinātāji un bloķētāji.</p> <p>1.1.6. Valodas līdzekļu izvēle dažāda veida saziņā.</p> <p>1.1.7. Savu valodas prasmju izvērtēšana un pilnveide.</p>	<p>1. Prot novērtēt saziņas funkciju mūsdienu sabiedrībā .</p> <p>2. Pilnveido savu runu, lai sekmīgi sazinātos sabiedrībā</p> <p>3. Apzinās, ka sabiedrībā pastāv noteiktas saziņas kultūras normas, un cenšas tās ievērot.</p> <p>4. Prot uzsākt un mērķtiecīgi virzīt dažāda veida sarunas, uztvert dažādus viedokļus.</p> <p>5. Piedalās dažāda veida rakstveida un mutvārdu saziņā.</p> <p>6. Ir priekšstats par plašsaziņas līdzekļu daudzveidību valstī un tās izmantošanas iespējas.</p> <p>7. Vērtē plašsaziņas līdzekļu valodas kvalitāti.</p> <p>8. Apzinās plašsaziņas līdzekļu ietekmi uz sabiedrību multikulturālā vidē.</p> <p>9. Prot saskatīt un izvērtēt efektīvas saziņas veicinātājus un bloķētājus.</p>	<p>1. Apzinās valodas kultūras nozīmi saziņas procesā un saglabāšanā.</p> <p>2. Apzinās kopīgo un atšķirīgo saskarsmes kultūrā starp dažādām tautām, sociāliem slāņiem.</p> <p>3. Izprot psiholoģisko, sociālo aspektu lomu sabiedrības saziņā.</p>
1.2. Runa, rakstīšana, lasīšana (16)		
<p>1.2.1. Diskusijas loma un būtība. Diskusijas veidi.</p> <p>1.2.2. Diskusijas plānošana, organizēšana, vadīšana. Diskusijas kultūra.</p> <p>1.2.3. Iesaistīšanās diskusijā. Sava viedokļa</p>	<p>1. Prot noteikt diskusijas tematu, apakštematus, veidot jautājumus diskusijai.</p> <p>2. Prot iesaistīties diskusijā, uzdot jautājumus un atbildēt uz tiem, izteikt un argumentēt savu viedokli, papildināt citu diskusijas dalībnieku</p>	<p>1. Apzinās diskusijas nozīmi mūsdienu sabiedrībā.</p> <p>2. Vērtē sabiedriski nozīmīgu diskusiju presē un televīzijā.</p> <p>3. Lojāli izturas pret dažādiem viedokļiem,</p>

<p>izteikšana, argumentēšana.</p> <p>1.2.4. Diskusijas izvērtēšana, runātāja un klausītāja kultūra.</p> <p>1.2.5. Teksta uztvere kopumā un detalizēti, izmantojot daudzveidīgas klausīšanās un lasīšanas stratēģijas.</p> <p>1.2.6. Konspekta veidošanas nepieciešamība, nosacījumi.</p> <p>1.2.7. Tēžu veidošanas nosacījumi.</p> <p>1.2.8. Motivācijas vēstule un CV.</p>	<p>teikto, izteikt noliegumu.</p> <p>3. Izvērtē savu lomu un dalību diskusijā.</p> <p>4. Vada diskusiju un apkopo viedokļus.</p> <p>5. Izmanto diskusijai atbilstošus verbālos un neverbālos saziņas līdzekļus, argumentācijas un taktiskos paņēmienus.</p> <p>6. Ievēro runātāju un klausītāju kultūru diskusijā.</p> <p>7. Izsaka spriedumus un secinājumus, argumentē savu viedokli, izmantojot dažādus leksiski stilistiskos valodas līdzekļus un sintaktiskās konstrukcijas.</p> <p>9. Zina CV, motivācijas vēstules rakstīšanas principus un prot uzrakstīt CV un motivācijas vēstuli atbilstīgi prasībām.</p> <p>10. Prot uztvert un raksturot tekstu no tā struktūras, plānveidīguma un mērķa aspekta.</p> <p>11. Uztver tekstu, izmantojot daudzveidīgus klausīšanās un lasīšanas paņēmienus.</p> <p>12. Prot iegūt valodisku vai kulturoloģisku informāciju no dažādiem informācijas avotiem: apkopot (konspekts, tēzes), strukturēt, izvērtēt un izmantot valodas apguves un saziņas procesā.</p>	<p>korekti izsaka savas domas.</p> <p>4. Mācās izvērtēt mērķauditoriju, tās vajadzības, ieinteresētību, mērķus, nolūkus.</p>
---	--	--

2. Latviešu valodas normas; runas un rakstu kultūra

2.1. Morfoloģija (10)

<p>Dažādu vārdšķiru stilistisks lietojums tekstā.</p>	<p>1. Saskata, saklausa un labo tekstā stila kļūdas.</p> <p>2. Veido dažāda stila tekstus atbilstoši stilistikas normām.</p> <p>3. Pilnveido prasmi izvēlēties valodas</p>	<p>1. Apzinās, ka valodas prasmē būtiska nozīme ir leksikostilistisko normu ievērošanai.</p> <p>2. Apzinās dzimtās valodas un latviešu valodas savstarpējo ietekmi savā runā un</p>
---	--	---

	līdzekļus atbilstoši saziņas situācijai un izvēlētajam stilam.	novērtē šīs mijiedarbības pozitīvos un negatīvos rezultātus.
2.2. Leksikoloģija (8)		
2.2.1. Leksikas stilistikā diferenciacija: stilistiski ekspresīvā un emocionāli ekspresīvā leksika.	1. Izprot vārdu emocionālo un ekspresīvo nozīmi kontekstā. 2. Vērtē vārda stilistiski ekspresīvo un emocionāli ekspresīvo iederīgumu tekstā.	Izprot vārda krājumu kā kultūras un sociālu parādību.
2.3. Sintakse (12)		
2.3.1. Jaukts salikts teikums, tā struktūra. 2.3.2. Interpunkcijas normas jauktā saliktā teikumā.	1. Saskata jaukta salikta teikuma sintaktiskās konstrukcijas tekstā. 2. Sava teksta veidošanā lieto jaukta salikta teikuma konstrukcijas, zina pieturzīmju lietošanas nosacījumus un liek pieturzīmes atbilstīgi interpunkcijas nosacījumiem. 3. Izprot jaukta salikta teikuma izmantošanas iespējas sava komunikatīvā nolūka izteikšanai. 4. Apzinās gadījumus, kad ir iespējami dažādu pieturzīmju lietošanas veidi, prot izvēlēties iederīgāko pieturzīmi.	1. Prot salīdzināt teikuma veidošanas un lietošanas īpatnības dažādās sev zināmās valodās rakstītos tekstos. 2. Apzinās sintaktisko konstrukciju izmantošanas savdabīgumu latviešu valodā.
2.4. Stilistika (6)		
2.4.1. Emocionāli ekspresīvo stilu veidi. 2.4.2. Sarunvaloda un tās ekspresivitāte. 2.4.2. Valodas līdzekļu izvēle atbilstoši emocionāli ekspresīvajiem stiliem.	1. Ir izpratne par valodas emocionālajiem stiliem – oficiālo, svinīgo, sirsnīgo, humoristisko, ironisko, satīrisko – un to lietošanas iespējām un nepieciešamību. 2. Lieto emocionāli ekspresīvos stilus atbilstoši saziņas situācijai un saziņas veidam, izmantojot atbilstīgus leksiskos un stilistiskos valodas līdzekļus. 3. Pilnveido savu sarunvalodu.	1. Apzinās un salīdzina sarunvalodas atšķirības dažādos sociālos slāņos. 2. Apzinās emocionāli ekspresīvo stilu lietošanas tradīcijas, kopsakarības un savdabību latviešu un citu tautu kultūrā.

2.5. Tekstveide (4)		
2.5.1. Valodas līdzekļu mērķtiecīga izvēle sava teksta veidošanā. 2.5.2. Teksta rediģēšana atbilstoši morfoloģiskajām, sintaktiskajām un stilistiskajām normām.	1. Prot izvēlēties teksta mērķim atbilstošākos valodas līdzekļus (leksiskos, morfoloģiskos, sintaktiskos, stilistiskos). 2. Analizē, vērtē, rediģē tekstus saskaņā ar literārās valodas normām, stila un žanra prasībām.	
2.6. Valodas teorijas jautājumi (4)		
2.6.1. Valoda un personības identitāte. 2.6.2. Runas kultūras jēdziens un valodas kultūras normas.	1. Pilnveido savas latviešu valodas prasmes. 2. Apzinās valodas nozīmi personības attīstībā un pašizpaušmē.	Izprot personīgo atbildību valodas saglabāšanā. Apzinās valodas kultūras normu ievērošanu saziņā.
3. Valoda daudz kultūru sabiedrībā (2)		
3.1. Valoda kā cilvēces kultūras mantojums. 3.2. Valoda kā nacionālās identitātes atspoguļotāja.	Izprot jēdzienus nacionālā identitāte, kultūrdialogs, starpkultūru izglītība.	Saskata latvisko pasaules uztveri valodas leksiskajā, fonētiskajā un gramatiskajā līmenī.

Mācību sasniegumu vērtēšanas formas un metodiskie paņēmieni (skatīt http://visc.gov.lv/saturs/vispizgl/programmas/vidskolai/latval_2var_03062008.pdf)

Īstenojot programmu, attiecībā uz vērtēšanu jāievēro Ministru kabineta noteikumos par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu noteiktie izglītojamo iegūtās vispārējās vidējās izglītības vērtēšanas pamatprincipi un kārtība.

Vērtēšanas organizētājs un vērtētājs:

atbilstoši vērtēšanas mērķim izmanto diagnosticējošo, formatīvo un summatīvo vērtēšanu;

izvēlas piemērotāko vērtēšanas vietu mācību procesā (ievadvērtēšana, kārtējā vērtēšana un nobeiguma vērtēšana);
 izmanto daudzveidīgas vērtēšanas formas un metodiskos paņēmienus;
 izvēlas vērtēšanas saturu atbilstoši mācību priekšmetā noteiktajam izglītojamā sasniedzamajam rezultātam;
 nosaka vērtēšanas kritērijus un izmanto pārbaudes darba mērķim atbilstošu vērtējuma atspoguļošanas veidu.

	Diagnosticējošā vērtēšana	Formatīvā vērtēšana	Summatīvā vērtēšana
Vērtēšanas uzdevumi	Noteikt izglītojamā iepriekš apgūtās zināšanas, prasmes un attieksmes mācību procesa plānošanai un uzlabošanai – turpmāko mācību mērķu precizēšanai, mācību uzdevumu izvēlei, satura sakārtošanai.	Dot iespēju izglītojamajam noteikt mācību sasniegumus attiecībā pret būtiskākajiem programmā formulētajiem sasniedzamajiem rezultātiem, lai tos uzlabotu. Veicināt izglītojamā atbildību un motivāciju, iesaistot viņus vērtēšanas procesā. Veicināt mācību procesa uzlabošanu.	Noteikt izglītojamā mācību sasniegumus, lai konstatētu apgūtās zināšanas, prasmes un attieksmes vērtējuma izlikšanai. Summatīvās vērtēšanas rezultātus var izmantot arī formatīviem mērķiem (informācijai par mācību mērķu un uzdevumu sasniegšanu, mācību procesā izmantoto metožu izvērtēšanai, lēmuma pieņemšanai par turpmāko darbu).
Vieta mācību procesā (norises laiks), biežums	Ievadvērtēšanu ieteicams veikt mācību kursa, mācību gada vai temata sākumā.	Kārtējo vērtēšanu veic mācību procesa laikā. Pedagogs to organizē pēc nepieciešamības.	Nobeiguma vērtēšanu veic katra temata noslēgumā, nepieciešamības gadījumā apvienojot nelielus tematus vai apjomīgākos tematus sadalot sīkāk. Var izmantot mācību gada, izglītības pakāpes beigās.
Vērtēšanas saturs	Saturu veido iepriekšējā mācību procesā apgūtās zināšanas, prasmes, attieksmes, kas būtiski nepieciešamas turpmākā mācību satura apguvē.	Saturu veido būtiskākie izglītojamajam sasniedzamie rezultāti (zināšanas, prasmes, attieksmes) temata apguves laikā.	Saturu veido izglītojamajam sasniedzamie rezultāti (zināšanas, prasmes, attieksmes) temata nobeigumā.

			Izglītojamajam iespējams savus mācību sasniegumus demonstrēt dažādos izziņas līmeņos.
Vērtēšanas formas	Izmantojamas daudzveidīgas vērtēšanas formas: mutvārdu, rakstiskas, praktisku prasmju, kombinētas; individuāla vai kolektīva snieguma; vērtēt iespējams gan ar objektīvi, gan subjektīvi vērtējamiem uzdevumiem.	Izmantojamas daudzveidīgas vērtēšanas formas: mutvārdu, rakstiskas, praktisku prasmju, kombinētas; individuāla vai kolektīva snieguma; vērtēt iespējams gan ar objektīvi, gan subjektīvi vērtējamiem uzdevumiem.	Izmantojamas daudzveidīgas vērtēšanas formas: mutvārdu, rakstiskas, praktisku prasmju, kombinētas; individuāla vai kolektīva snieguma; vērtēt iespējams gan ar objektīvi, gan subjektīvi vērtējamiem uzdevumiem.
Vērtēšanas metodiskie paņēmieni	Novērošana, saruna, aptauja, tests u. tml.	Mācību rezultātu pārbaudīšanai galvenokārt izmanto tādas pašas metodes un paņēmienus kā mācību procesā. Novērošana, saruna, aptauja, darbs ar tekstu, vizualizēšana, eseja, referāts, diskusija, mājas darbs u. tml.	Rakstveida, mutvārdu vai kombinēts pārbaudes darbs, pētniecisks darbs, individuāls vai grupas projekts u. tml.
Vērtētājs	Pedagogs/izglītojamais atbilstoši izstrādātajiem vērtēšanas kritērijiem.	Pedagogs/izglītojamais atbilstoši izstrādātajiem vērtēšanas kritērijiem.	Pedagogs atbilstoši izstrādātajiem vērtēšanas kritērijiem.
Vērtēšanas kritēriji, to izveide	Kritēriji nepieciešami vērtējuma objektivitātes nodrošināšanai. Kritērijus izstrādā pedagogs atbilstoši izvēlētajām vērtēšanas formām un metodiskajiem paņēmieniem. Kritēriju izstrādāšanā var iesaistīt izglītojamos, lai	Kritēriji nepieciešami vērtējuma objektivitātes nodrošināšanai. Kritērijus izstrādā pedagogs atbilstoši izvēlētajām vērtēšanas formām un metodiskajiem	Kritēriji nepieciešami vērtējuma objektivitātes nodrošināšanai. Kritērijus izstrādā pedagogs atbilstoši izvēlētajām vērtēšanas formām un metodiskajiem

	pilnveidotu vērtēšanas un pašnovērtēšanas prasmes. Pedagoģs iepazīstina izglītojamos ar vērtēšanas kārtību.	paņēmiem. Kritēriju izstrādāšanā var iesaistīt izglītojamos, lai pilnveidotu vērtēšanas un pašnovērtēšanas prasmes. Pedagoģs iepazīstina izglītojamos ar vērtēšanas kārtību.	paņēmiem. Kritēriju izstrādāšanā var iesaistīt izglītojamos, lai pilnveidotu vērtēšanas un pašnovērtēšanas prasmes. Pedagoģs iepazīstina izglītojamos ar vērtēšanas kārtību.
Vērtējuma atspoguļošana	Vērtējums aprakstoģs.	Vērtējums aprakstoģs vai ieskaitģts/neieskaitģts.	Pedagoģs vērtē 10 ballu skalā un to dokumentē.

Mācģbu satura apģuvei izmantojamo mācģbu lģdzekļu un metoģu uzskaitģjums (skatģt http://visc.gov.lv/saturs/vispizgl/programmas/vidskolai/latval_2var_03062008.pdf)

Latvieģu valodas apģuvei papildu izmantojamie mācģbu lģdzekļģ

1.	Mācģbu lģdzekļa nosaukums	Interesanti un jautri diktģti 5.- 12. klasei
	<i>Autors/autori</i>	Daina Grģnhofa
	<i>Izdevniecģba</i>	Lielvārds
	<i>Izdoģanas gads</i>	2005.
	<i>ģss apraksts</i>	Krģjumā (80 lpp.) siģetiski diktģti, kas veidoti pēc ievērojamu autoru daiģdarbiem, preses materiģliem par interesantiem, neparastiem notikumiem, vēsturiskiem faktiem un personām, daģādām valstģm, cilvģkiem citģs

		<p>zemēs, to sadzīvi, paražām un tradīcijām.</p> <p>Piedāvāti kontroldiktāti, paškontroles diktāti, savstarpējie, redzes diktāti, diktāti ar izlaidumiem, izskaidrojamie diktāti, brīvie diktāti u.c. Diktātiem pievienoti dažādi uzdevumi.</p>
2.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Latviešu valodas rokasgrāmata. Tabulas un shēmas
	<i>Autors/autori</i>	Anita Romane
	<i>Izdevniecība</i>	Apgāds Zvaigzne ABC
	<i>Izdošanas gads</i>	2000.
	<i>Īss apraksts</i>	Grāmatā (144 lpp.) konspektīvi – tabulās un shēmās – aplūkotas latviešu valodas sistēmas visas daļas, kā arī sniegta īsa informācija par atsevišķiem vispārīgās valodniecības jautājumiem
3.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Pārbaudes darbi latviešu valodā un literatūrā
	<i>Autors/autori</i>	Astrīda.Vulfa
	<i>Izdevniecība</i>	Apgāds Zvaigzne ABC
	<i>Izdošanas gads</i>	2004.
	<i>Īss apraksts</i>	Krājumā ir ievietoti 14 pārbaudes darbi, kas atbilst 12. klases eksāmena modelim. Tas ir domāts kā palīgs vidusskolēniem, gatavojoties eksāmenam. To var izmantot gan patstāvīgi mājās, gan strādājot klasē. Noder

		skolotājam kā kontrol darbu vai ieskaīšu materiāls vidusskolas klasēs.
4.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Latviešu valodas rokasgrāmata. Sērija "Špikeris".
	<i>Autors/autori</i>	Anita Romane
	<i>Izdevniecība</i>	Apgāds Zvaigzne ABC
	<i>Izdošanas gads</i>	2006.
	<i>Īss apraksts</i>	Grāmata konspektīvi – tabulās un shēmās – aplūkotas latviešu valodas sistēmas visas daļas, kā arī sniegta īsa informācija par atsevišķiem vispārīgās valodniecības jautājumiem.
5.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Teikums
	<i>Autors/autori</i>	Dzintra Knohenfelde, Vineta Vaivade, Laima Pamiljane
	<i>Izdevniecība</i>	Pētergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	2007
	<i>Īss apraksts</i>	Vingrinājumu krājums

6.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Teksti un uzdevumi literatūrā 9.-12. klasei. Kopējamas darba lapas.
	<i>Autors/autori</i>	Laimdota Jonkuse, Vija Rubīna
	<i>Izdevniecība</i>	Lielvārds
	<i>Izdošanas gads</i>	2004.
	<i>Īss apraksts</i>	Materiāls ir paredzēts lasītprasmes un izteikšanās prasmes pilnveidei vidusskolas līmenī. Skolēniem tiek piedāvāti dažādi daiļliteratūras teksti – gan žanra (dzeja, proza, drāma), gan teksta veida (ievads, vēstule, CV utt.), gan tematikas, gan autoru un literāro darbu atlases ziņā. Aiz katra teksta ir daudzveidīgi uzdevumi – par satura izpratni, mākslinieciskās izteiksmes analīze, radošie darbi, arī uzdevumi par gramatikas jautājumiem. Grāmatā iekļautas kopēšanai paredzētas darba lapas
7.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Sarežģītākie pieturzīmju lietošanas gadījumi
	<i>Autors/autori</i>	Ērika Liepiņa
	<i>Izdevniecība</i>	Lielvārds
	<i>Izdošanas gads</i>	2001.
	<i>Īss apraksts</i>	Komplekts sastāv no divām daļām – <i>Skolotāja grāmatas</i> un <i>Darba lapām skolēniem</i> . <i>Skolēna grāmatā</i> ir apkopotas darba lapas, kas paredzētas latviešu valodas

		<p>stundām 8. – 12. klasē vielas nostiprināšanai, atkārtošanai, prasmju attīstībai. Uzdevumi ir grupēti pa šādām tēmām: savrupinājumi, iespraudumi, salīdzinājuma konstrukcijas, vienlīdzīgi teikuma locekļi, vienlīdzīgi palīgteikumi, komata lietojumu pirms saikļa <i>un</i>, īpaši kola lietošanas gadījumi, pieturzīmes, atdalot partikulas un izsauksmes vārdus.</p> <p><i>Skolotāja grāmatā</i> ir iekļauti arī diktāti un kontroles lapas, kas paredzētas zināšanu un prasmju pārbaudei. <i>Skolotāju grāmatā</i> iekļautos materiālus ir atļauts kopēt</p>
8.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Tipiskākās kļūdas skolēnu domrakstos. Skolotāja grāmata. Darba lapas
	<i>Autors/autori</i>	Daina Grīhofa
	<i>Izdevniecība</i>	Lielvārds
	<i>Izdošanas gads</i>	2001.
	<i>Īss apraksts</i>	<p>Darba lapas paredzētas, lai mācītu skolēniem saskatīt, labot un nepieļaut savos darbos kļūdas, kas rodas, nepareizi lietojot vārda nozīmi vai formu. Veicot uzdevumus, skolēni mācīsies pareizi lietot dažādus vārdus, labojot citu „stils ziediņus”, apgūs prasmi izteikt savu domu skaidri un saprotami.</p> <p>Darba lapas paredzētas galvenokārt 5. – 9. klašu skolēniem, bet noderēs arī kā palīg līdzeklis</p>

		vidusskolēniem iegūto zināšanu nostiprināšanai
9.	Mācību līdzekļa nosaukums	Teksts
	<i>Autors/autori</i>	Dzintra Knohenfelde, Vineta Vaivade, Laima Pamiljane
	<i>Izdevniecība</i>	Pētergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	2008
	<i>Īss apraksts</i>	Vingrinājumu krājums
10.	Mācību līdzekļa nosaukums	Par valodu
	<i>Autors/autori</i>	Dzintra Knohenfelde, Vineta Vaivade
	<i>Izdevniecība</i>	Pētergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	2008
	<i>Īss apraksts</i>	Vingrinājumu krājums
11.	Mācību līdzekļa nosaukums	Latviešu valodas pareizrakstība. Tabulas
	<i>Autors/autori</i>	Agita Ambote
	<i>Izdevniecība</i>	Apgāds Zvaigzne ABC
	<i>Izdošanas gads</i>	2004.
	<i>Īss apraksts</i>	Tabulas (59 lpp.) atgādina par ortogrāfijas, interpunkcijas un dažiem stilistikas nosacījumiem, kuru ievērošana

		nodrošina pareizu rakstību
12.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Palīgs latviešu valodā 9.–10. klasei
	<i>Autors/autori</i>	Inese Plaude
	<i>Izdevniecība</i>	Pētrergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	2004.
	<i>Īss apraksts</i>	<p>Vingrinājumu un uzdevumu krājumu sērija (112 lpp.) nostiprinās zināšanas un prasmes latviešu valodas gramatikā un valodas kultūrā, kā arī radīs interesi par literatūru.</p> <p>Grāmatu veido 4 daļas. Autore piedāvā teorētisko īskursu interpunkcijas, ortogrāfijas un stila jautājumu izklāstā; uzdevumus ortogrāfijā, interpunkcijā un stilistikā; testus sintaksē; grūtāko uzdevumu un testu atbildes.</p> <p>Grāmatas paredzētas izmantošanai skolā, grupu nodarbībās un mājniecībā.</p>
13.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Uzdevumi un vingrinājumi latviešu valodā 10.–12. klasei
	<i>Autors/autori</i>	Mārīte Milzere
	<i>Izdevniecība</i>	Pētrergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	1998.

	<i>Īss apraksts</i>	Vingrinājumu un uzdevumu krājumu sērija (96 lpp.) nostiprinās zināšanas un prasmes latviešu valodas gramatikā un valodas kultūrā, kā arī radīs interesi par literatūru. Grāmatas paredzētas izmantošanai skolā, grupu nodarbībās un mājūmācībā.
14.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Uzdevumi latviešu literatūrā 10.–12. klasei
	<i>Autors/autori</i>	Astrīda Vulfa
	<i>Izdevniecība</i>	Pētrergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	1998.
	<i>Īss apraksts</i>	Vingrinājumu un uzdevumu krājumā (128 lpp.) piedāvātais materiāls palīdzēs nostiprināt zināšanas un prasmes latviešu valodas gramatikā un valodas kultūrā. Krājumā ievietots materiāls par A. Bela, A. Grīna, J. Jaunsudrabiņa, Brāļu Kaudzīšu, Z. Mauriņas, J. Poruka, J. Veseļa un E. Virzas prozu. Krājumā ievietotās shēmas, tabulas un zīmējumi ļauj skolēniem izmantot šo izdevumu kā darba burtnīcu darbam skolā, grupu nodarbībās un mājūmācībā.
15.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Vingrinājumi latviešu valodā 10.–12. klasei. I un II daļa
	<i>Autors/autori</i>	Astrīda Vulfa

	<i>Izdevniecība</i>	Pētergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	1999.
	<i>Īss apraksts</i>	<p>Vingrinājumu krājumu komplekts (<i>I daļa–80 lpp. II daļa–80 lpp.</i>) nostiprinās zināšanas un prasmes morfoloģijā, sintaksē, fonētikā, leksikoloģijā, stilistikā un etimoloģijā.</p> <p>1. grāmatā – lietvārds, īpašības vārds, skaitļa vārds, vietniekvārds, apstākļa vārds, prievārds, saiklis, partikula, izsaukmes vārds.</p> <p>2. grāmatā – darbības vārds.</p> <p>Katrs vingrinājums ietver trīs grūtības pakāpes.</p>
16.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	100 spēles un rotaļas latviešu valodas apguvei
	<i>Autors/autori</i>	sastādītāja Gunta Suhanova
	<i>Izdevniecība</i>	Pētergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	2000.
	<i>Īss apraksts</i>	<p>Grāmatā (96 lpp.) ietvertās rotaļas un spēles ļauj apgūt gramatikas kursu. Grāmatas 12 nodaļas izkārtotas tā, lai tās varētu izmantot kā papildinājumu mācību stundās, apgūstot vārdšķiras. Katrā nodaļā atrodamas kustību rotaļas, lomu spēles, rosinot skolēnu fantāziju, attīstot komunikatīvās prasmes. Autoru kolektīvs sniedzis arī savus padomus, kā šo pievilcīgo materiālu veiksmīgāk</p>

		realizēt mācību procesā.
17.	Mācību līdzekļa nosaukums	Salikts teikums un palīgteikumu veidi. Darba lapas latviešu valodā 8.–12. klasei. I un II daļa
	<i>Autors/autori</i>	Regīna Lāce
	<i>Izdevniecība</i>	Pētergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	2002.
	<i>Īss apraksts</i>	Darba lapas (<i>I daļa – 46 lpp., II daļa – 48 lpp</i>) palīdzēs veidot prasmes un iemaņas pieturzīmju lietošanā, nostiprinās un padziļinās apgūtās zināšanas par saliktu sakārtotu, saliktu pakārtotu teikumu, kā arī teikuma priekšmeta, izteicēja, laika, vietas, pieļāvuma, seku u. c. Palīgteikumu veidiem, jauktu saliktu teikumu. Vingrinājumi veltīti arī fonētikas, morfoloģijas, ortogrāfijas un leksikoloģijas jautājumiem. Darba lapas palīdzēs sagatavoties pārbaudes darbiem, ieskaitēm un eksāmeņiem.
18.	Mācību līdzekļa nosaukums	Pārbaudes darbi latviešu valodā 10.–12. klasei
	<i>Autors/autori</i>	Normunds Dzintars
	<i>Izdevniecība</i>	Pētergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	2004.

	<i>Īss apraksts</i>	<p>Grāmata (74 lpp.) paredzēta, lai nostiprinātu prasmes interpunkcijā un sintaksē, vairāki uzdevumi pārbaudīs zināšanas morfoloģijā un leksikoloģijā. Piedāvātie pārsprieduma temati palīdzēs skolēniem sagatavoties centralizētā eksāmena rakstīšanas daļai. 20. gadsimta sākuma un beigu literārie darbi nodrošina saikni ar literatūru, interpunkcijas un sintakses jautājumu apgūšanu padarot saistošāku.</p> <p>Krājumā ievietota pārsprieduma vērtēšanas kritēriju tabula, bet katram no izdevumā piedāvātajiem 70 testiem ir gan vērtēšanas kritēriji, gan vērtēšanas skala.</p>
19.	Mācību līdzekļa nosaukums	Garumzīmes. Mācību palīg līdzeklis mazākumtautību skolām
	<i>Autors/autori</i>	Vija Granta
	<i>Izdevniecība</i>	Pētergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	2004.
	<i>Īss apraksts</i>	<p>Garumzīmju lietošana vienmēr bijusi viena no lielākajām problēmām latviešu valodas apguves procesā. Šis uzdevumu un vingrinājumu krājums (48 lpp.) palīdzēs ikvienam tikt skaidrībā ar to, kur latviešu valodā un kāpēc liekama garumzīme. Krājumā apskatīta garumzīmju lietošana, ko nosaka gramatikas likumības, un garumzīmes vārdu saknēs. Krājumā ievietoti ne tikai radoši un daudzveidīgi uzdevumi un vingrinājumi, bet arī</p>

		īsi, konspektīvi likumi un nosacījumi, kad viena vai otra garumzīme lietojama.
20.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Integrētie vingrinājumi mazākumtautību skolām 10.–12. klasei. Darba lapas
	<i>Autors/autori</i>	Dzirkstīte Renigere
	<i>Izdevniecība</i>	Pētergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	2003.
	<i>Īss apraksts</i>	<p>Integrētie vingrinājumi (46 lpp.) domāti mazākumtautību vidusskolas klasēm, kurās nav iespējams mācīt latviešu valodu un literatūru atsevišķi. Veicot uzdevumus, iespējams gan atkārtot latviešu valodas gramatikas kursu, gan iepazīties ar literārajiem tekstiem, kas nedublējas ar literatūras hrestomātijās ievietotajiem darbu fragmentiem, biogrāfiskajiem faktiem.</p> <p>10. klasei paredzētajos uzdevumos tekstveides, morfoloģijas, interpunkcijas un pareizrakstības jautājumi tiek skatīti aplūkojot folkloras tēmas, literatūras pirmsākumu, K. Barona, Brāļu Kaudzīšu, R. Blaumaņa, Ausekļa, E. Veidenbauma, Aspazijas, Raiņa daiļradi.</p> <p>11. klasei paredzētajos uzdevumos tekstveides, morfoloģijas, interpunkcijas un pareizrakstības jautājumi tiek skatīti aplūkojot J. Jaunsudrabiņa, K. Skalbes, J. Janševska, J. Ezeriņa, A. Čaka, A. Grīna, A. Upīša, E. Virzas</p>

		<p>daiļradi.</p> <p>12. klasei paredzētajos uzdevumos tekstveides, morfoloģijas, interpunkcijas un pareizrakstības jautājumi tiek skatīti aplūkojot Z. Mauriņas, M. Zīverta, A. Sakses, Ā. Elksnes, V. Belševicas, A. Bela, O. Vācieša, I. Ziedoņa, M. Zālītes daiļradi, kā arī trimdas literatūru, jaunāko literatūru.</p> <p>Darba lapas nostiprinās un būs labs palīgs zināšanu pārbaudei, diferencējot darbu.</p>
21.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Vingrinājumi latviešu valodā mazākumtautību skolām 10.–12. klasei
	<i>Autors/autori</i>	Dzirkstīte Renigere
	<i>Izdevniecība</i>	Pētergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	2003.
	<i>Īss apraksts</i>	Vingrinājumu krājumā (160. lpp.) apkopoti uzdevumi latviešu valodas gramatikas jautājumu atkārtošanai, nostiprināšanai vai pārbaudīšanai. Krājumam ir 6 nodaļas. Uzdevumu tekstiem izmantoti gan latviešu rakstnieku literāro darbu fragmenti, gan preses materiāli.
22.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Testi latviešu valodā vidusskolēniem, reflektantiem un cittautiešiem

	<i>Autors/autori</i>	Baiba Dombrovska
	<i>Izdevniecība</i>	Pētergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	2000.
	<i>Īss apraksts</i>	<p>Testi (58 lpp.) sakārtoti četrās nodaļās ar pieaugošu grūtības pakāpi un ir vienlīdz labi izmantojami gan cittautiešu, gan latviešu auditorijā, jo to grūtības pakāpe prasa vidējās izglītības standartam atbilstošas zināšanas. Testi paredzēti gan patstāvīgai zināšanu pārbaudei, gan darbam klasē vaiursos.</p> <p>Krājums veidots tā, lai iespējami vispusīgi pārbaudīti latviešu valodas zināšanas, atsevišķās nodaļās aplūkojot vārdšķiru pareizu lietojumu un stilistikas jautājumus. Kompleksajos testos apvienotas iepriekšējo nodaļu prasības.</p> <p>Autores ilggadējā pieredze Latvijas Universitātes sagatavošanasursos jāvusi izveidot dažādiem valodas zināšanu līmeņiem piemērotus testus pilnā latviešu valodas programmas apjomā.</p>
23.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Saziņa. Uzdevumu krājums latviešu valodā vidusskolai.
	<i>Autors/autori</i>	Dzintra Knohenfelde, Laima Pamiljane, Vineta Vaivade
	<i>Izdevniecība</i>	Pētergailis

	<i>Izdošanas gads</i>	2006.
	<i>Īss apraksts</i>	<p>Uzdevumu krājumā «Saziņa» iekļautie uzdevumi paredzēti vidusskolēna saziņas prasmju un valoddarbības veidu – runāšanas, lasīšanas, rakstīšanas – attīstībai un pilnveidei. Rakstot argumentētas esejas, citus pārdomu darbus, CV, lietišķas un privātas vēstules, veidojot intervijas un aptaujas, izkopjot pareizrakstības un tekstveides prasmes, skolēni izprot un pilnīgo savu saziņas kompetenci. Krājumā iekļautie uzdevumi ļauj vidusskolēnam attīstīt un izkopt arī publiskās runas, diskusijas vadīšanas prasmi, pilnīgojot mācīšanās kompetenci darbā ar dažādiem informācijas avotiem. Daiļdarbu, preses un interneta materiālu, skolēnu darbu izmantošana krājumā sekmē sociokultūras kompetences izpratni un pilnīgošanu.</p> <p>Uzdevumu krājums latviešu valodā aizsāk jaunu uzdevumu krājumu komplektu vidusskolai: «Saziņa», «Vārds», «Teikums», «Teksts», «Par valodu».</p>
24.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Vārds. Uzdevumu krājums latviešu valodā vidusskolai.
	<i>Autors/autori</i>	Dzintra Knohenfelde, Laima Pamiljane, Vineta Vaivade
	<i>Izdevniecība</i>	Pētergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	2007.
	<i>Īss apraksts</i>	Uzdevumu krājumā «Vārds» iekļautie uzdevumi

		<p>paredzēti vidusskolēna valodas un komunikatīvās kompetences pilnveidei. Tie nostiprina skolēnu zināšanas par vārdu kā valodas vienību fonētiskajā, morfoloģiskajā un leksiskajā aspektā un sekmē praktisku iemaņu izkopšanu saziņas nolūkam atbilstošas leksikas izvēlē. Uzdevumi sekmē informācijas atlases, strukturēšanas, apkopošanas, secinājumu izteikšanas, sadarbības, diskusijas un prezentācijas prasmju pilnīgošanu. Tiek pilnveidota arī skolēnu sociokultūras kompetence, domājot par vārdu cilmi, par latviešu valodas tradīcijām vārdu un vārdformu darināšanā, par iederīgu un precīzu vārdu izvēli un lietošanu saziņas procesā.</p> <p>Uzdevumi sekmē skolēnu izpratni par koptas valodas lomu saziņā un motivē pastāvīgi pilnīgot savu individuālo runu.</p>
25.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Uzdevumi latviešu valodas mācībā.
	<i>Autors/autori</i>	Dzintra Knohenfelde, Dace cekula, Marika Aņisko
	<i>Izdevniecība</i>	LVA
	<i>Izdošanas gads</i>	2007
	<i>Īss apraksts</i>	Vingrinājumu krājums

